

Dampfer «Theodore Williams» versänkt an 22—IV 17.

Horsing,

Captain Lieutenant.

Fremstod som 1ste vidne Hans Meidell, 23 aar, 1ste styrmand med «Theodore Williams», bopæl Trondhjem, forberedtes til edfästelse og forklarte sig paa speciel eksamination i overensstemmelse med rapporten, der oplæstes og vedtoges. V. var i bestiklugaren og fik av 2den styrmanden besked om at U-baaten var i sigte. Denne begyndte straks at skyte og var efter v.s skjøn i en afstand av vel $\frac{1}{4}$ mil. Skytningen fortsattes indtil baatene var kommet agtenfor skibet, altsaa mens man holdt paa med utsætningen av baatene. Hvor mange skud der blev fyrt kan v. ikke si, men der faldt skud paa skud og flere av disse ramte skibet. Ca. 20' efter at baatene var kommet paa skibssiden sank dampskibet med agterenden først og v. hørte eksplosionen ombord, antagelig av bomber.

Begge baater satte kurs først for Shetland. Kapteinen seilte først. I vidnets baat blev man imidlertid enig om helst at søke den norske kyst for at undgaa ophold i England. Efter at ha været i baaten i 28 $\frac{1}{2}$ time blev man ca. 15 kvartmil i vest for Utvar kl. 6 em. mandag den 23de april tat ombord i det norske dampskib «Elsa», hvormed man kom til Bergen natten til den 24de april. Under opholdet i baatene saa man at D/S «Giskø» blev sænket og at D/S «Godø» blev beskudt.

Baate og redningsmidler var i fuld orden. V. kom ombord i Narvik og kan ikke forklare noget om naar baatøvelser senest blev avholdt.

Ingen av mandskapet fik noget tøy med sig da de gik i baatene. Underveis hadde man fint veir og ingen har, saavidt v. vet, tat nogen skade av opholdet i baatene.

Oplæst og vedtat.

Fremstod 2det vidne Bjarne Gurto, 19 aar, boende paa Ørlandet, letmatros med «Theodore Williams», forberedtes til edfästelse og forklarte at han stod tilrørs da det første skud fra U-baaten blev avfyrt. Man fik straks ordre om at utsætte baatene, dette foregik hurtig og alle mand kom uten uheld i baatene. U-baaten fortsatte skytningen og holdt paa hermed indtil baatene var kommet godt fra

skibssiden. V. gik i styrmandens baat. Ingen fik reddet noget av sit tøy. Angaaende opholdet i baatene og disse og redningsmidlernes tilstand forklarte han sig overensstemmende med foregaaende vidne hvis forklaring herom blev oplæst og vedtoges.

Oplæst og vedtat.

Fremstod 3dje vidne Hans Mikal Christian Osmundsen, 37 aar, stuert med D/S «Theodore Williams», boende i Svansø, forberedtes til edfästelse og forklarte at der fra U-baaten blev ustanselig fyrt mens man holdt paa med utsætning av baatene og der blev holdt paa hermed indtil man kom fra skibssiden. En flerhet av kugler ramte skibet og en fyrbøter blev rammet av en granatsplint i øret mens han opholdt sig i kapteinens baat hvormed ogsaa v. fulgte. Mandskapet har ikke faat nogen skade ved opholdet i baatene, idet man den hele tid hadde fint veir. Man maatte gaa i baatene uten at faa reddet noget av sit tøy.

Oplæst og vedtat.

1ste, 2det og 3dje vidne edfästedes.

Retten hævet.

E. Hesselberg.

O. V. Bergh.

A. Hansen.

D/S «Blaatind» (H. M. W. C.) av Aalesund.

Reg.ton br.: 1641, last: kul, ødelagt 22de april paa reise fra Blyth til Civitavecchia. Omkommet: 2 mand.

Aar 1917 den 7de mai avholdtes sjøforklaring paa generalkonsulatet i Genua i anledning av s/s «Blaatind»s (av Aalesund) sænkning den 22de april d. a. Retten administrertes av generalkonsul Ottesen og som bisittere fungerte de norske skibskapteiner Søren Nilsen, fører av s/s «Henrik» av Drammen og Martin Tygesen, fører av s/s «Hafursfjord» av Drammen. Administrator oplyste at vicekonsulen i Civitavecchia har indberettet at s/s «Blaatind» den 22de april, paa reise fra Blyth til Civitavecchia med en ladning kul, blev sunket av en u-baat i en distance av 30 mil fra Civitavecchia. Besætningen bestod av 21 personer, deriblandt kapteinen og en svensk messepikere. Av besætningen var

10 mand, deriblandt kapteinen, bragt ind til Civitavecchia av det engelske s/s «Livingstonia», mens de øvrige 11 personer kom iland i Porto San Stefano. Forinden de førstnævnte 10 personer blev landsat, døde den ene av dem ombord i livbaaten av sine saar, nemlig Mathias Piller. Senere er 2den styrmanden, Fritz Sand, død av sine saar paa hospitalet i San Stefano. Forøvrig befinner sig paa hospitalet i Civitavecchia 5 mand, deriblandt kapteinen, hvor de behandles for sine saar. Paa hospitalet i San Stefano befinner sig 6 personer. Vicekonsulen i Civitavecchia har videre oplyst, at kaptein Jacobsen antages at maatte opholde sig paa hospitalet dersteds i endnu henimot tre uker.

Der er nu ankommet hertil 4 mand fra Civitavecchia og 4 fra San Stefano. Ingen av disse har været saarede. 2 av dem agter at søke hyre her i Genua mens de øvrige 6 blir at hjemforpasse via Frankrig og England, saasnt de nødvendige formaliteter herfor kan skaffes i orden.

Administrator fandt, at det under de her anførte forhold var rigtigst at opta forklaring av den hertil ankomne del av besætningen forinden den forlot stedet.

Fremstod som 1ste vidne, Paul Joakim Eliassen, født den 7de juni 1872 i Trondenes, hjemmehørende i Aalesund, 1ste maskinist paa s/s «Blaatind», og forklarte, at reisen fra Blyth forløp uten noget bemerkningsværdig indtil den 22de april. Om aftenen kl. 7 den foregaaende dag hadde «Blaatind» kastet anker et par timers gang søndenfor Livorno. Søndag den 22de april kl. 4 à 5 om morgenen lettetes anker og reisen fortsattes i retning av Civitavecchia. Da man kl. 10¹/₂ formiddag passerte strædet mellem øen Giglio og pynten Argentario, blev der pludselig uten nogen- somhelst varsel rettet kanonskud fra en indtil da useet undervandsbaat mot «Blaatind». Da det første skud faldt, holdt vidnet just paa at gaa ned i maskinen og var kommen til maskintoppen. Like bakefter faldt næste skud. Saavidt vites rammet ingen av disse skud skibet, men kulerne faldt — efter hvad det blev berettet av folkené paa dækket — ned i vandet like ved. Der blev øieblikkelig telegrafert stop i maskinen, og dette straks efterkommet. Vidnet og de øvrige i maskinen

sprang da op paa dækket. Skytningen fra u-baaten fortsattes og det 3dje skud rammet fordækket og 4de skud rammet ret under baatgalgerne mens man arbeidet med at faa baaten ut paa vandet. Herunder rammedes 13 av de ombordværende av granatsplinter, som avstedkom større og mindre blessurer. Alt blev gjort for at faa baatene hurtigst mulig sat paa vandet, og for at besætningen kunde redde sig ombord i disse. Det hele tok 5 à 6 minutter inden alle var komne fra borde. Vidnet og 10 andre av besætningen tok plads i styrbords livbaat og rodde hurtigst mulig mot fastlandet mens bakbords gigg tok mere skraa retning mot land. Der var en ganske kort pause i skytningen mens styrbords baat sat fra; men forinden bakbords baat kom fra, begyndte skuddene igjen at falde mot skibet. Skytningen fortsattes fremdeles, antagelig henimot en ¹/₂ time, i hvilken tid der faldt ca. 30 skud, som alle syntes at ramme. Da skytningen begyndte var u-baaten i en avstand av saavidt skjønnes ca. 1000 favne; men den nærmet sig skibet den hele tid, saaledes at den tilslut kom kløds ind til skibet. U-baaten hadde et flag oppe, men da dette var ganske litet og da ubaaten befandt sig like i solretningen kunde det ikke sees hvad nationalitet det utviste. Vidnet antar imidlertid, at u-baaten var tysk, da dens dæk viste de for tyske u-baater almindelige rette linjer med en liten hævnning forut. Besætningen paa styrbords livbaat blev, efter ca. 3 timers roning optat av en italiensk tugbaat like utenfor pynten av Argentario og derefter landsat i San Stefano. Med det samme de kom iland, blev de saarede mand-skaper tat ihænde av de militære autoriteter, som anbragte dem i røde kors hospital, hvor de blev forbundne og tilseet paa bedst mulig maate. Saavel autoriteterne, lægerne som hospitalsbetjeningen fortjener den største ros for den omhu, som blev utvist mot de saarede. De ikke saarede blev ogsaa indlogerte i samme hospital og forsynt med de nødvendigste klær og sko fra militære beholdninger.

Efterat u-baaten hadde ophørt med skytningen kom den op til den baat, hvori vidnet befandt sig og praet den med spørsmål om hvor mange tons «Blaatind» var; hvad last den hadde og hvor den skulde hen. Dette

blev besvart av sturten, hvorefter u-baaten gik væk og forsvandt kort efter. Ca. kl. 12 middag saa man «Blaatind» synke. Saavidt det kunde sees kom ingen fra u-baaten ombord i «Blaatind», men u-baaten gik rundt skibet og beskjøt det fra begge sider.

Oplæst og vedtat.

Fremstod som 2det vidne, Anton Magnell Johannson, født i Østmark, Vermland, den 8de februar 1885, hjemmehørende i Ljusene (Sverige), 2den maskinist paa s/s «Blaatind». Vidnet laa tilkøis da beskytningen av «Blaatind» begyndte, og han hørte ikke de to første skud, som rammet skibet. Han blev varskoet av 1ste maskinisten og han skyndte sig da straks at komme paa dækket. I det samme han kom op faldt et skud, som saaret flere personer. Vidnet fik ogsaa nogen rifter i ryggen, men uten større betydning. Vidnet tilhørte den del av besætningen, som tok plads i bakbords gigg. Da de gik fra borde faldt der skud fra u-baaten, men uten at disse rammet nogen. Bakbords baat fjernet sig hurtigst mulig fra skibet for at komme væk fra ildlinjen og søkte henimot land i skraa retning. Efter omtrent 1 times roning blev de ombordværende optat av det engelske s/s «Livingstonia», som netop var gaat ut fra Civitavecchia, og som, straks de var blit tat ombord, styret tilbake dit. Forinden de blev tat ombord i «Livingstonia», døde matros Piller av sine saar. Hans lik blev heist ombord og bragt til Civitavecchia, hvor han senere blev begravet. Ombord paa «Livingstonia» blev de saarede straks forbundet foreløbig. Ved indløpet til Civitavecchias havn blev samtlige de reddede tat ombord i en patruljebaot, som var sendt ut for at møte «Livingstonia». Vidnets baot blev ikke prajet av u-baaten. Forøvrig henholder vidnet sig i et og alt til første vidnes forklaring, forsaavidt han har hat anledning til at iagtta det deri omhandlede.

Oplæst og vedtat.

Fremstod som 3dje vidne, Sverre Kristian Meaas, født i Trondhjem den 1ste november 1889, hjemmehørende sammesteds, 3dje maskinist paa s/s «Blaatind». Vidnet var tilkøis da beskytningen av «Blaatind» begyndte, men da han hørte denne sprang han straks paa dæk. Efterat han var kommen

op, rammet et skud forskibet og et andet midtskibet ved baattaljerne. Splinter fra disse to skuds granater saarede 13 mand av besætningen mere eller mindre alvorlig. Vidnet reddet sig i styrbords livbaot. Da u-baaten, saaledes som av 1ste vidne forklaret, kom op og prajet styrbords livbaot, hadde den firet ned flagget. Av det av første vidne nævnte grunde hadde man ikke kunnet skjelne dets nationalitet. Forøvrig henholder vidnet sig til 1ste vidnes forklaring.

Oplæst og vedtat.

Fremstod som 4de vidne, Martin Lang-aas, født den 2den januar 1892 i Melø, Helgeland, hjemmehørende i Lyngen, fyrbøter ombord i «Blaatind». Vidnet var paa dækket da skytningen begyndte. Vidnet hadde, like-saalidt som saavidt vites nogen anden av de ombordværende, seet noget av u-baaten, forinden 4de skud var faldt, idet dens stilling like i solretningen forhindret at man klart kunde se i den retning. Det var først da vidnet gik i bakbords gigg, at han saavidt kunde skimte omridset av den. Om hvad der forøvrig passerte, forklarte vidnet sig i fuld overensstemmelse med de foregaaende vidners prov.

Oplæst og vedtat.

Fremstod som 5te vidne, Laurits Elias Uggedal, født den 17de september 1897, hjemmehørende sammesteds, letmatros paa s/s «Blaatind». Vidnet stod tilrors da beskytningen av «Blaatind» begyndte. Vidnet kunde ikke sjeldne u-baaten paa grund av solretningen forinden han holdt paa at gaa i bakbords gigg. Forøvrig forklarte vidnet sig i overensstemmelse med de foregaaende vidners prov.

Oplæst og vedtat.

Atter fremstod 1ste vidne, som forklarte, at styrbords livbaot var blit rammet av granatsplinter saaledes at den lakkede sterkt og maatte uavlødelig øses, mens man var ombord i den. Den agterste talje paa styrbords livbaot blev avskutt. Man fandt i livbaaten, efter at den var bragt ind til San Stefano, en granatstump, som var omtrent saa stor som en knytnæve.

Oplæst og vedtat.

Fremstod atter 4de vidne, som forklarte, at donkeymanden sprang bort paa baot

galgerne og kuttet begge surringerne og forreste taljeløper paa bakbords livbaat saaledes at denne faldt med forenden i vandet og fyldtes med vand og blev utjenlig. Det var derfor man maatte benytte bakbords gigg i stedet.

Oplæst og vedtaget.

Samtlige vidner, der paa forhaand var blit formanet til sandhet, samt gjort bekjendt med edens ansvar og betydning, blev derefter edfæstet. Bisitterne hadde til det forhandlede og protokolerte intet at bemerke.

Eragtes sjøforklaringen avsluttet.

Hver av bisitterne blev av administrator utbetalt 20 lire.

(u.) P. Ottesen.

(u.) S. Nilsen, fører av s/s «Henrik»,
(u.) M. Thygesen, fører av s/s «Hafursfjord».

D/S «Giskø» (H. K. G. F.) av Aalesund.

Reg.ton br.: 1643, last: stykgods, ødelagt 22de april paa reise fra Bergen til Hull. Omkommet: ingen.

Utskrift av Bergens sjøretsprotokol.

Aar 1917 den 26de april blev sjøret sat i rettens lokale, administrert av assessor Hesselberg med sjøretsmedlemmerne d'herrer A. Hansen og E. Engelsen, begge før edfæstet.

Der foretoges:

Sjøretsforklaring nr. 187/1917 for D/S «Giskø».

Beretning vedkommende S/S «Giskø»s dagbok.

Lørdag 21de april 1917 kl. 1,15 em. avgik «Giskø» av Aalesund fra Bergen bestemt til Hull med en ladning stykgods. Kystlods ombord og styrte efter dennes anvisning. Før avgangen fra Bergen var alt redningsmateriel eftersat, og forskriftmæssig utstyrt for reisen efter sjøkontrollens regler. Likesaa med proviant og vand, vinden nordlig, frisk og tiltagende om aftenen av klar luft. Kl. 6,30 em. kvittertes lodsen ved Hellese, og reisen forsattes, styrende efter peilinger. Kl. 10,10 em. passertes Utvær fyr 3' av. Herfra styrtes vest til nord halv nord.

Søndag 22de april 1917. Vinden løi og

stille og klar luft om formiddagen. Kl. 12 md. efter bestikket paa 61° 3' N.Br. 3° 28' Lg.o.Gr.

Kl. 2 em. hørtes kanonade forut, og straks efter observertes mastene av et dampskib, og like efter kom en u-baat i sigte. Maskinen blev stoppet og alle mand blev beordret paa dæk og klar til livbaatene. Saa snart u-baaten hadde skudt det første skud, firtes begge livbaatene; men u-baaten indstillet ikke derfor beskytningen av skibet, men sendte flere projektiler mot dette, hvorved et gik like over midtskibet, og et andet gjennom bakbords række paa for-dækket, mens mandskapet holdt paa at gaa i baatene. Da livbaatene var kommet klar av skibet, indstillet u-baaten skytningen, og kom hen til baatene, forlangte at se skibets papirer, og føreren blev beordret ombord i u-baaten. Samtidig sprang 3 mand fra u-baaten ind i «Giskø»s livbaat, og denne blev av u-baaten slæpt op til «Giskø», hvor u-baatfolkene gik ombord og la bomber i maskinrummet og nr. 3 luke, og disse eksploderte omtrent samtidig. Skibet begynde straks at synke med agterskibet først, og forsvandt efter ca. 2 minutters forløp. Da u-baatfolkene var ombord i «Giskø», blev det kun 1ste styrmand tillatt at gaa ombord i skibet. Da skibet var sænket, gik u-baaten hen til livbaaten igjen, hvor deres folk kom ombord, og føreren fik lov at forlate det. Under opholdet ombord i u-baaten, forespurgte jeg chefen, om han vilde ta baatene paa slæp, for der hvor skibet blev sænket, var ca. 60 kvm. O.N.O. av Out Skerries fyr; men dette blev avvist. Da vinden var sydvestlig, og saa ut til at friske av reinmusken luft, blev man enig om at sætte kurs for Norge. 1ste styrmand med 11 mand blev i brudebaaten, føreren med 6 mand i en almindelig livbaat. Vi blev enig om at holde sammen, satte deretter seil, og jeg skulde seile foran. Det viste sig, at Brudebaaten var mindre letseilt, og da avstanden syntes at bli for stor, tok jeg seilet ned for at avvente styrmandens baat og sætte slæper paa denne. Mens jeg ventet paa denne, kom føreren av «Godø» langs siden av styrmandens baat, og da styrmanden syntes, at hans baat var for tungt lastet, tilbød føreren av «Godø» sig at ta 3